

نگرانی های اعضای خانه سینما تمامی ندارد

یک هفته از انتخابات هیأت مدیره خانه سینما می‌گذرد و حاشیه‌های آن همچنان ادامه دارد. در حالی که برخی حاشیه‌های پیش از مجمع انتخاباتی اخیر و پس از آن، این نگرانی را برای دست‌اندرکاران صنف پیش آورده که فضایی شبیه جنجال‌های ۱۰ سال قبل که به بسته شدن موقت این نهاد صنفی منجر شد، پدید آید.

به گزارش خبرنگاران گروه فرهنگ و هنر گزارش خبر، دقیقاً یک هفته قبل، یعنی چهارشنبه، نهم شهریورماه، مجمع عمومی و انتخابات هیأت مدیره خانه سینما برگزار شد و علی لقمانی، رسول صدراعلمی، مسعود امیری تیرانی، علی دهکردی، حبیب اسماعیلی، علیرضا حسینی و محمد مهدی عسگریور رأی اکثریت مجمع عمومی را کسب کردند که البته به نظر می‌رسد با توجه به انتخاب نماینده تهیه‌کنندگان - عسگریور - که از مدت‌ها قبل این ماجرا دچار حاشیه و اختلاف نظر بود، جدل‌های انتخاباتی هنوز تمام نشده و شکایتی هم از سوی یکی از تشکلهای تهیه‌کنندگی مطرح شده که هیأت رییسه مجمع باید آن را بررسی و پس از آن در صورت وارد نبودن شکایت، نخستین نشست هیأت مدیره منتخب برای انتخابات داخلی هیأت مدیره برگزار شود.

اما در شرایطی که طبق روال مشخص باید این روند طی و شکایت‌های احتمالی بررسی شود، یادداشتی از مشاور هنری و سینمایی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی که در دو شورای پروانه ساخت و نمایش و نیز در شورای سه نفره بررسی فیلم‌های سینمایی مجوزدار دولت قبل نیز عضویت دارد، حاوی نکاتی درباره وضعیت معافیت مالیاتی سینماگران، فعالیت هنری آن‌ها و ساختار تشکیلاتی انجمن‌ها پس از ثبت در وزارت کار است، منتشر شده است. اظهارات محمدحسین نیرومند - مشاور وزیر ارشاد - مبنی بر اینکه چرا سال ۹۸ اصناف خانه سینما در وزارت کار ثبت شدند اما خود «خانه سینما» در وزارت کار ثبت نشده و لازم است اعضای خانه سینما که متضرر اصلی این وضعیت بلاتکلیف و مبهم هستند، نقش جدی در ساماندهی خانه سینما داشته باشند، در وهله اول این سوال را پیش می‌آورد که اگر به واقع وضعیت خانه سینما «بلاتکلیف و مبهم» است، چرا در طول یک سال گذشته هیچ اظهارنظر و ابراز نگرانی جدی و رسمی در این باره خطاب به پنج هزار عضو خانه سینما مطرح نشده بود؟ آیا اینکه دقیقاً در مقطعی که انتخابات پس از یک بار تعویق، طبق گفته رییس هیأت مدیره قبلی با نامه وزارت ارشاد اتفاق افتاده - از پنج هزار عضو خانه سینما دعوت می‌شود که نقش جدی و فعال‌تری در ساماندهی و قانونمند کردن خانه خود ایفا کنند، پرسش‌برانگیز نمی‌تواند باشد؟ همچنین این ذهنیت پدید می‌آید که آیا با تأکید بر «سرگردانی خانه سینما میان دو وزارت ارشاد و وزارت کار» چالش‌ها و اختلاف‌های خسارت‌بار یک دهه قبل ممکن نیست زنده شود؟ آن هم در شرایطی که در سال‌های گذشته انتقادهای زیادی به عملکرد خانه سینما، به‌خاطر آنچه تعامل یکسویه با دولت تعبیر می‌شد، وجود داشته است؟

از سوی دیگر، قاعدتاً پرداختن به «اجرایی منشأ اصلی حرف و حدیث‌های خانه سینما» در حالی که اهالی سینما در ماه‌های اخیر گله‌هایی نسبت به سخت شدن شرایط کاری خود در روند صدور مجوزهای تولید و نمایش مطرح کرده‌اند، تصورها و بعضاً سوء تفاهم‌هایی می‌تواند پدید آورد. با این وجود همانطور که اشاره شد در یادداشت محمدحسین نیرومند، مشاور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، که در خبرگزاری مهر منتشر شده، نکاتی وجود دارد که از منظری دیگر هم قابل بررسی هستند؛ از جمله اینکه گفته شده معافیت‌های مالیاتی به اصناف کارگری خانه سینما تعلق نمی‌گیرد که در این زمینه به سراغ سیدمحسن هاشمی، معاون اجرایی مدیرعامل خانه سینما که در سال ۸۷ این مسئولیت را برعهده داشت، رفتیم.

هاشمی ابتدا درباره معافیت مالیاتی گفت: این موضوع دو بخش دارد؛ معافیات مالیاتی هنرمندان و دیگری معافیت مالیاتی خانه سینما. بر اساس قانون فعالیت‌هایی مانند کشاورزی و دامپروری و نیز فرهنگ و هنر از معافیت مالیاتی (تعبیر جدید اداره دارایی مالیات با ضریب صفر) برخوردارند که اگر تشکل داشته باشند، شامل تشکل هم می‌شود؛ بنابراین حتی اگر خانه سینما به سمت ثبت در وزارت کار هم متمایل شود - که شخصاً معتقدم ماموریت اصلی خانه سینما در اساسنامه، صنفی یعنی مراقبت از کسب و کار و امنیت شغلی است این کار را انجام دهد - صرفاً معافیت مالیاتی خانه سینما لغو می‌شود نه اهالی سینما که به کسب و کار فرهنگی هنری سینمایی مشغولند!

وی در تشریح اینکه معافیت مالیاتی خانه سینما چیست؟ ادامه داد: مثلاً ممکن است خانه سینما از محل درآمدهایی نظیر کمک‌های شهرداری یا سایر مراکز دیگر درآمدی کسب کند، حال اگر در پایان سال مقداری از آن باقی بماند باید به تشخیص اداره دارایی درصدی از آن را مالیات پرداخت کند که در چند سالی که من از نزدیک شاهد بودم چنین اتفاقی رخ نداده که خانه سینما به جایی برسد که مالیات پرداخت کند چون همیشه بدهی داشت و سودی به دست نیاورده است.

هاشمی همچنین درباره ثبت اصناف خانه سینما و خود این نهاد صنفی در وزارت کار بیان کرد: خانه سینما به عنوان یک نهاد فرهنگی سال‌ها قبل در سال ۶۸ تشکیل و در سال ۷۲ در وزارت ارشاد ثبت شده بود ولی اصناف و تشکلهای زیرمجموعه آن اصلاً در هیچ جایی ثبت نشده بودند. برای خانه سینما هم مشکلی نبود چون اصلاً قانونی معارضی درباره آن وجود نداشت تا اینکه سال ۱۳۷۵ آیین‌نامه‌ای برای نهادهای فرهنگی هنری که سهامدار محورند نوشته شد؛ یعنی چند نفر برای یک فعالیت فرهنگی کانونی را ثبت می‌کردند به استناد آن آیین‌نامه یک هیأت نظارتی تعیین شد تا آنها را انتظام بخشی کند و اگر تخلفی صورت گرفت رسیدگی شود.

وقتی ماجرای اختلاف خانه سینما بر سر شورای پروانه ساخت و پرداخت نشدن اعتبارات مصوب خانه در سال ۱۳۸۹ جدی شد، وزارت ارشاد برای از سر باز کردن خانه سینما به دادگاه مراجعه کرد تا خانه سینما را منحل کند ولی از آنجا که خانه سینما، قانونی ثبت شده بود، امکان انجام چنین کاری را پیدا نکردند. بعد وزارت ارشاد به استناد آیین‌نامه تشکلهای فرهنگی و هنری مصوب سال ۷۵ اعلام کرد که خانه سینما کارهایی انجام می‌دهد که در چارچوب آیین‌نامه‌هایشان نیست و بعد هم آن قضایا پیش آمد.

او خاطر نشان کرد: باید بدانیم که تشکلهای مورد اشاره مراکز فرهنگی هنری مشمول آن آیین‌نامه به جای عضو محور، سهام محور هستند؛ یعنی مثلاً پنج نفر هستند که به ندرت تغییر می‌کنند و اگر کسی هم برود فقط یک شخص دیگری جایگزین آن می‌شود.

اعتبار این افراد براساس سهامدار بودن است نه رأی دموکراتیک نمایندگی انجمنی! در حالی که خانه سینما تشکلی عضو محور و نمایندگی محور ادواری است که بر اساس اساسنامه اش برای مراقبت از کسب و کار اهالی سینما، امنیت شغلی آنها و آموزش و اعتلای هنر سینما بدون منفعت شخصی و برای

خیر و نفع عامه تشکیل شده است. ضمناً ضروری است این نکته را هم بگویم که فعالیت اقتصادی به هیچ وجه وظیفه خانه سینما نیست بلکه این نهاد صنفی، هنری صرفاً مراقبت و صیانت از کسب و کار اعضای خود را برعهده دارد.